

Lag om nationella minoriteter och minoritetsspråk;

SFS 2009:724

Utkom från trycket
den 30 juni 2009

utfärdad den 11 juni 2009.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs följande.

Allmänna bestämmelser

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om nationella minoriteter, nationella minoritetsspråk, förvaltningsområden och rätten att använda minoritetsspråk hos förvaltningsmyndigheter och domstolar samt bestämmelser om vissa skyldigheter inom förskoleverksamhet och äldreomsorg. Lagen innehåller också bestämmelser om uppföljning av tillämpningen av lagen.

2 § Nationella minoriteter är judar, romer, samer, sverigefinnar och torne-dalingar i enlighet med Sveriges åtaganden enligt Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter (SÖ 2000:2) och den europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk (SÖ 2000:3).

I språklagen (2009:600) anges att de nationella minoritetsspråken är finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska.

3 § Förvaltningsmyndigheter ska när det behövs på lämpligt sätt informera de nationella minoriteterna om deras rättigheter enligt denna lag.

4 § I språklagen (2009:600) anges att det allmänna har ett särskilt ansvar för att skydda och främja de nationella minoritetsspråken.

Det allmänna ska även i övrigt främja de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur i Sverige. Barns utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna minoritetsspråket ska främjas särskilt.

5 § Förvaltningsmyndigheter ska ge de nationella minoriteterna möjlighet till inflytande i frågor som berör dem och så långt det är möjligt samråda med representanter för minoriteterna i sådana frågor.

¹ Prop. 2008/09:158, bet. 2008/09:KU23, rskr. 2008/09:272.

Förvaltningsområden

6 § Med förvaltningsområdet för finska avses kommunerna Botkyrka, Eskilstuna, Gällivare, Hallstahammar, Haninge, Haparanda, Huddinge, Håbo, Kiruna, Köping, Pajala, Sigtuna, Solna, Stockholm, Södertälje, Tierp, Upplands Väsby, Upplands-Bro, Uppsala, Älvkarleby, Österåker, Östhammar och Övertorneå.

Med förvaltningsområdet för meänkieli avses kommunerna Gällivare, Haparanda, Kiruna, Pajala och Övertorneå.

Med förvaltningsområdet för samiska avses kommunerna Arjeplog, Arvidsjaur, Berg, Gällivare, Härjedalen, Jokkmokk, Kiruna, Lycksele, Malå, Sorsele, Storuman, Strömsund, Umeå, Vilhelmina, Åre, Älvdalen och Östersund.

7 § Andra kommuner än de som anges i 6 § kan efter anmälan få ingå i förvaltningsområdet för finska, meänkieli eller samiska. Beslut att en kommun ska få ingå i ett förvaltningsområde fattas av regeringen. Regeringen får meddela föreskrifter om sådan frivillig anslutning till ett förvaltningsområde.

Rätten att använda finska, meänkieli och samiska hos myndigheter

8 § Enskilda har rätt att använda finska, meänkieli respektive samiska vid sina muntliga och skriftliga kontakter med en förvaltningsmyndighet vars geografiska verksamhetsområde helt eller delvis sammanfaller med minoritetsspråkets förvaltningsområde. Detta gäller i ärenden i vilka den enskilde är part eller ställföreträdare för part, om ärendet har anknytning till förvaltningsområdet.

Om den enskilde använder finska, meänkieli eller samiska i ett sådant ärende, är myndigheten skyldig att ge muntligt svar på samma språk. Enskilda som saknar juridiskt biträde har dessutom rätt att på begäran få en skriftlig översättning av beslut och beslutsmotivering i ärendet på finska, meänkieli respektive samiska.

Myndigheten ska även i övrigt sträva efter att bemöta de enskilda på dessa språk.

9 § Utanför ett förvaltningsområde har enskilda rätt att använda finska, meänkieli respektive samiska vid muntliga och skriftliga kontakter i förvaltningsmyndigheters ärenden i vilka den enskilde är part eller ställföreträdare för part, om ärendet kan handläggas av personal som behärskar minoritetsspråket.

10 § Enskilda har alltid rätt att använda finska och samiska vid sina skriftliga kontakter med Riksdagens ombudsmän. Detsamma gäller vid enskildas skriftliga kontakter med Justitiekanslern, Försäkringskassan, Skatteverket och Diskrimineringsombudsmannen i ärenden i vilka den enskilde är part eller ställföreträdare för part.

11 § Förvaltningsmyndigheter ska verka för att det finns tillgång till personal med kunskaper i finska, meänkieli respektive samiska där detta behövs i enskildas kontakter med myndigheten.

12 § Förvaltningsmyndigheter får bestämma särskilda tider och särskild plats för att ta emot besök av enskilda som talar finska, meänkieli respektive samiska, samt ha särskilda telefontider.

Rätten att använda finska, meänkieli och samiska hos domstolar

13 § Den som är part eller ställföreträdare för part i ett mål eller ett ärende hos en länsrätt, tingsrätt, fastighetsdomstol, miljödomstol eller sjörättsdomstol med en domkrets som helt eller delvis sammanfaller med kommunerna Gällivare, Haparanda, Kiruna, Pajala och Övertorneå har rätt att använda finska eller meänkieli under målets eller ärendets handläggning, om målet eller ärendet har anknytning till någon av dessa kommuner. Detsamma gäller samiska hos en sådan domstol med en domkrets som helt eller delvis sammanfaller med kommunerna Arjeplog, Gällivare, Jokkmokk eller Kiruna, om målet eller ärendet har anknytning till någon av dessa kommuner.

Rätten att använda finska, meänkieli respektive samiska omfattar också de domstolar dit en dom eller ett beslut i ett mål eller ärende som avses i första stycket överklagas.

14 § Rätten att använda finska, meänkieli eller samiska i mål eller ärenden hos domstolar enligt 13 § omfattar rätt att ge in handlingar och skriftlig bevisning på detta språk, rätt att få de handlingar som hör till målet eller ärendet muntligen översatta till detta språk och rätt att vid muntlig förhandling inför domstolen tala detta språk. Domstolen ska översätta handlingar och skriftlig bevisning till svenska, om det inte är uppenbart onödigt.

Även i övrigt ska domstolen sträva efter att använda minoritetsspråket i sina kontakter med parten eller dennes ställföreträdare.

I alla mål och ärenden som omfattas av rätten att använda finska, meänkieli eller samiska hos domstolar enligt 13 § har en part eller ställföreträdare för part som saknar juridiskt biträde rätt att på begäran få domslut och domskäl eller beslut och beslutsmotivering skriftligen översatta till detta språk.

15 § Den som vill använda finska, meänkieli eller samiska under ett måls eller ett ärendes handläggning i domstol enligt 13 § ska begära detta i samband med att målet eller ärendet inleds eller första gången parten ska yttra sig i målet eller ärendet.

En begäran om att få en översättning enligt 14 § tredje stycket ska framställas inom en vecka från det att domen eller beslutet meddelats, om en sådan begäran inte har framställts tidigare under handläggningen av målet eller ärendet.

Om en begäran om att använda minoritetsspråk eller om att få en översättning framställs senare än vad som anges i första och andra styckena får den avslås. En sådan begäran får även avslås om det är uppenbart att den har ett otillbörligt syfte.

16 § Om en part eller ställföreträdare för part har rätt att använda finska, meänkieli eller samiska i rättegång, ska tolk anlitas i enlighet med bestämmelserna i 5 kap. 6–8 §§ och 33 kap. 9 § rättegångsbalken och 50–52 §§ förvaltningsprocesslagen (1971:291).

Finska, meänkieli och samiska i förskoleverksamhet och äldreomsorg

17 § När en kommun i ett förvaltningsområde erbjuder plats i förskoleverksamhet enligt 2 a kap. 1 och 7 §§ skollagen (1985:1100), ska kommunen erbjuda barn vars vårdnadshavare begär det plats i förskoleverksamhet där hela eller delar av verksamheten bedrivs på finska, meänkieli respektive samiska.

18 § En kommun i ett förvaltningsområde ska erbjuda den som begär det möjlighet att få hela eller delar av den service och omvårdnad som erbjuds inom ramen för äldreomsorgen av personal som behärskar finska, meänkieli respektive samiska. Detsamma gäller kommuner utanför ett förvaltningsområde, om kommunen har tillgång till personal som är kunnig i språket.

Undantag

19 § Om det finns särskilda skäl får regeringen meddela föreskrifter om att en viss myndighet som lyder under regeringen ska undantas från tillämpningen av 8 §. Motsvarande gäller efter regeringens bemyndigande för landsting och kommun i fråga om kommunala myndigheter.

Uppföljning m.m.

20 § Förvaltningsmyndigheters tillämpning av denna lag ska följas upp. Regeringen meddelar föreskrifter om vilken eller vilka myndigheter som ska ansvara för uppföljningen. Detta uppföljningsansvar innebär ingen inskränkning i det tillsynsansvar som vilar på andra myndigheter.

21 § En myndighet med uppföljningsansvar ska dessutom genom rådgivning, information och liknande verksamhet bistå andra förvaltningsmyndigheter vid tillämpningen av lagen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2010 då lagen (1999:1175) om rätt att använda samiska hos förvaltningsmyndigheter och domstolar och lagen (1999:1176) om rätt att använda finska och meänkieli hos förvaltningsmyndigheter och domstolar ska upphöra att gälla.

På regeringens vägnar

FREDRIK REINFELDT

NYAMKO SABUNI
(Integrations- och
jämställdhetsdepartementet)